

Controversies regarding the Legality of Interceptions Carried out through the National Center for Interception of Communications within the Romanian Information Service

Sandra GRĂDINARU¹

Abstract: A particularly relevant aspect found by the constitutional court consists in the fact that the phrase National Communications Interception Center within the Romanian Intelligence Service was introduced for the first time in Romanian legislation in Government Emergency Ordinance no. 6/2016, although this entity was not established by a public normative act. The Constitutional Court noted that the National Center for Interception of Communications does not exist from a legal point of view. Under these conditions, in relation to the previous jurisprudence of the constitutional court, respectively Decisions no. 51 of February 16, 2016, published in the Official Monitor no. 190 of March 14, 2016, as well as Decision no. 26 of January 16, 2019, published in the Official Monitor no. 193 of 12.03.2019, the issue of the legality of the activity of implementing technical surveillance mandates by the prosecutor and criminal investigation bodies together with or with the competition of a structure within the Romanian Information Service, which does not have legal personality, is noted. At the same time, considering article 53 of the Romanian Constitution according to which the exercise of certain rights or freedoms can only be restricted by law, it is necessary to analyze the legality of the interceptions obtained through the National Center for the Interception of Communications, which was mentioned for the first time in Romanian legislation through an Emergency Ordinance of the Government.

Keywords: interception of communications and conversations; audio or video recordings; requests and exceptions; preliminary chamber procedure; means of evidence

1. Preambul

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 51/16.02.2016 a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că sintagma "*ori alte instituții ale statului*" din cuprinsul disp. art. 142 alin. 1 C.pr.pen. este neconstituțională, textul prevăzând că

¹ Associate Professor, PhD, Alexandru Ioan Cuza University of Iași, Romania, Address: Bulevardul Carol I 11, Iași 700506, Romania, Corresponding author: sandra.gradinaru@yahoo.com.

Copyright: © 2024 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

procurorul pune în executare supravegherea tehnică ori poate dispune ca aceasta să fie efectuată de către organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției ori de alte organe specializate ale statului.

Astfel, a fost exclusă orice altă instituție a statului din sfera subiecților care ar putea pune în executare mandatele de supraveghere tehnică emise în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală.

Ulterior, prin Decizia Curtii Constituționale nr. 55/2022 s-a statuat în paragrafele 67-68 faptul că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2016 a fost introdusă pentru prima dată în legislația României sintagma „Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații”, deși anterior emiterii acestei ordonanțe nu a existat niciun act normativ public prin care să fi fost înființat acest Centru Național de Interceptare a Comunicațiilor. Chiar dacă art. II al ordonanței face referire la Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor ca fiind „prevăzut de art.8 alin. (2) din Legea nr.14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații”, în realitate, toate referirile la Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor au fost făcute pentru prima dată în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2016. Drept urmare, prin această ordonanță se creează impresia că Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor ar fi fost înființat încă din anul 1992, când, în realitate, el nu a fost înființat până în prezent printr-un act normativ public.

În concluzie, prin emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.6/2016 a fost introdusă în legislația României o instituție, Centrul National de Interceptare a Comunicațiilor, care nu există din punct de vedere juridic, în sensul că nu a dobândit niciodată personalitate juridică și nici nu a fost vreodată înființată printr-un act normativ public, cu valoare de lege, care să fie opozabilă cetățenilor României.

În aceeași Decizie a Curții Constituționale se apreciază că în domeniul supravegherii tehnice, reglementat de Codul de procedură penală, simpla indicare a unei structuri/entități/instituții menită să pună în executare mandatele emise, fără consacrarea sa legală, încalcă principiul legalității, deoarece este fundamental ca înființarea, organizarea și funcționarea instituțiilor sau a altor structuri organizatorice să se realizeze potrivit cadrului constituțional conferit de Legea fundamentală. Intenția legiuitorului de a reglementa o asemenea entitate nu complinește lipsa unei reglementări de nivelul legii care să cuprindă elementele de bază care definesc natura juridică a acesteia/acestui, atribuțiile sale generale și specifice, modalitatea de organizare, dispoziții referitoare la personal, actele emise (dacă este cazul), modalitatea de control/verificare/auditare și efectele produse de aceasta.

Pe cale de consecință, Curtea Constituțională a stabilit că funcționarea Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor încalcă articolul 53 din Constituție, care

dispune ca exercițiul drepturilor și libertăților (în cazul de față, dreptul la viață privată) ar putea fi îngădit numai prin lege și nu printr-o ordonanță de urgență, precum O.U.G. nr. 6/2016 ce a reglementat modalitatea în care au fost realizate interceptările convorbirilor telefonice.

Apreciem că înregistrările realizate de organele de urmărire penală prin intermediul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații nu pot fi folosite în procesele penale în lipsa unei legi care să abilitze Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor să opereze în domeniul drepturilor constituționale.

Considerăm că în urma deciziilor Curții Constituționale, interceptarea convorbirilor telefonice de către procuror, respectiv organele de cercetare penală prin intermediul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor reprezintă o încălcare a dreptului la viață privată, încălcare ce, în cazul dosarelor care ajung în procedura de cameră preliminară, ar trebui sancționată de către judecătorul de cameră preliminară.

2. O Decizie Deciziilor Curții Constituționale nr. 51/2016 si 55/2022

Problematika supusă discuției a fost analizată cu ocazia întâlnirii Președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curților de Apel de la București, din 27-28 februarie 2023.

Opinia însușită cu ocazia acestei întâlniri a fost cea expusă de reprezentantul Institutului Național al Magistraturii, respectiv faptul că Decizia Curții Constituționale nr. 55/2022, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 358 din 11 aprilie 2022 nu produce efecte juridice cu privire la legalitatea mijlocului de probă și a procedurii probatoriu prin care au fost obținute înregistrările, în cazul sistemului reglementat de Codul de procedură penală, câtă vreme 1. sunt respectate condițiile impuse de dispozițiile legale pentru autorizarea unor asemenea măsuri, 2. autorizarea a fost emisă de organul competent, iar 3. organele care au participat la punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică sunt numai organele de urmărire penală.

O altă situație prin care de această dată Înalta Curte de Casație și Justiție emite o opinie contrară celei exprimate de Curtea Constituțională o reprezintă Hotărârea prealabilă nr. 64 din data de 2 octombrie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 1047 din 20 noiembrie 2023 instanța supremă a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 3.556/103/2022/a1, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept referitoare la întrebarea „Dacă punerea la dispoziție a infrastructurii necesare, de

către Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații, în sensul asigurării condițiilor tehnice pentru punerea în aplicare a măsurilor de supraveghere tehnică, reprezintă o activitate de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică, conform art. 142 din Codul de procedură penală?”

S-a stabilit de către Înalta Curte de Casație și Justiție faptul că punerea la dispoziție a infrastructurii necesare, de către Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații, în sensul asigurării condițiilor tehnice pentru punerea în aplicare a măsurilor de supraveghere tehnică, nu reprezintă o activitate de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică, conform art. 142 din Codul de procedură penală.

Instanța supremă a stabilit faptul că deși prin Decizia Curții Constitutionale nr. 55 din 16 februarie 2022 s-a analizat și critica referitoare la introducerea, prin actul normativ criticat, pentru prima dată în legislația română, a Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor în condițiile în care nu a fost înființat niciodată printr-un act normativ public (paragraful 194) și s-a apreciat că „în domeniul supravegherii tehnice, reglementat de Codul de procedură penală, simpla indicare a unei structuri/entități/instituții menită să pună în executare mandatele emise, fără consacrarea sa legală, încalcă principiul legalității . . .”, nu au fost declarate neconstituționale dispozițiile din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016 care conturează rolul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații în relația cu organele de urmărire penală (dispozițiile art. IV pct. 1 fraza întâi, fraza a doua și fraza a patra din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016).

S-a apreciat de către Înalta Curte de Casație și Justiție că Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor are atribuții limitate, care vizează doar administrarea sistemului tehnic de stocare a conținutului comunicațiilor transferate de operatorii de comunicații în condițiile din actul de autorizare, introdus în sistem de autoritatea judiciară beneficiară.

Fiecare autoritate judiciară are acces exclusiv la datele care privesc „țintele” (terminalele sau numerele de telefon ori conturile electronice cu privire la care s-au dispus măsuri de interceptare) proprii, în timp ce administratorul sistemului – Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor – nu are acces, din punct de vedere tehnic ori prin personalul propriu, la datele interceptate ca urmare a măsurilor de supraveghere tehnică puse în executare de către respectivele entități judiciare.

În consecință, s-a apreciat că activitatea Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor constă în asigurarea accesului nemijlocit și direct al organelor de urmărire penală la sistemele de interceptare, fără a avea acces din punct de vedere

tehnic ori prin personalul propriu, la datele interceptate ca urmare a măsurilor de supraveghere tehnică puse în executare și nu reprezintă o activitate de punere în executare a mandatelor de supraveghere tehnică.

3. Argumente în sensul constatării nulității înregistrărilor efectuate de procurorul de caz prin intermediul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor aflat în subordinea Serviciului Român de Informații și excluderii din materialul probator a proceselor verbale de redare a convorbirilor interceptate

După apariția Deciziei nr. 51/2016 a Curții Constituționale, punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică se realizează de către parchetele de pe lângă instanțele de judecată, precum și de structurile specializate D.N.A. și D.I.I.C.O.T., cu sprijinul tehnic al Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor.

Apreciem că nu este legală colaborarea Parchetelor cu Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor și nici procedura acordării suportului tehnic în dosarele penale din partea acestei entități care se află în subordinea Serviciului Român de Informații.

Facem această susținere în condițiile în care instanța de contencios administrativ a scos Serviciul Român de Informații din sfera organismelor care ar putea fi implicate în procedura supravegherii tehnice dispuse în baza Codului de procedură penală, în dosare ce nu fac vizează Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României.

Conform art. 142 alin.1 C.proc.pen., procurorul pune în executare supravegherea tehnică ori poate dispune ca aceasta să fie efectuată de organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției.

Potrivit art. 30 și art. 55 Cod procedură penală, sunt stabilite, fără echivoc, organele specializate ale statului care realizează activitatea judiciară și respectiv organele de urmărire penală.

Astfel, potrivit art. 55 alin. 1 Cod procedură penală, sunt organe de urmărire penală: a) procurorul; b) organele de cercetare penală ale poliției judiciare; c) organele de cercetare penală speciale, iar Atribuțiile organelor de cercetare penală ale poliției judiciare sunt îndeplinite de lucrători specializați din Ministerul Administrației și Internelor anume desemnați în condițiile legii speciale, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori avizul procurorului desemnat în acest sens.

Totodată, potrivit art. 55 alin.5 Cod procedură penală atribuțiile organelor de cercetare penală speciale sunt îndeplinite de ofițeri anume desemnați în condițiile

legii, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin Decizia nr. 55 din data de 16.02.2022, pronunțată de Curtea Constituțională, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 358 din 11.04.2022, a fost admisă obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și de un număr de 51 de deputați și s-a constatat că Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal, precum și dispozițiile art. I pct. 1 fraza a doua, ale art. II pct. 1, ale art. IV pct. 1 fraza a treia și ale art. IV pct. 2 fraza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal sunt neconstituționale.

Prin această decizie s-au reținut că Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor a fost înființat prin Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 0068 din 17 iulie 2002 privind dezvoltarea Sistemului Național de Interceptare a Comunicațiilor destinat punerii în aplicare a actelor de autorizare emise în temeiul art. 13 din Legea nr.51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor este o unitate din structura Serviciului Român de Informații, desemnat cu rolul de a obține, prelucra și stoca informații în domeniul securității naționale.

Primele mențiuni la nivel normativ referitoare la Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor sunt cele din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016 și anume în art. II pct. 1 referitor la introducerea art. 301 în cuprinsul Legii nr. 304/2004, respectiv în art. IV pct. 1 referitor la introducerea alin. (2), în cuprinsul art.8 din Legea nr. 14/1992.

S-a reținut că Centrul National de Interceptare a Comunicatiilor a fost desemnat cu rolul de a obține, prelucra și stoca informații în domeniul securității naționale, iar, pe de altă parte, prin intermediul acestuia se pun în executare mandatele de supraveghere tehnică.

S-a observat de către instanța de contencios constituțional faptul că activitatea de punere în executare a mandatelor de supraveghere tehnică a fost desemnată Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor. Această soluție a legiuitorului a avut drept justificare situația imposibilității realizării supravegherii tehnice de către organele de urmărire penală în urma Deciziei 51 din 16 februarie 2016 a Curții Constituționale.

Dispozițiile Ordonantei de Urgență a Guvernului nr. 6/2016 referitoare la punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică prin intermediul Centrului

Național de Interceptare a Comunicațiilor ar fi trebuit să confere legiuitorului timpul necesar pentru dispunerea unor măsuri care să asigure din punct de vedere logistic mijloacele punerii în executare a mandatelor de supraveghere tehnică de către organele de urmărire penală, fără concursul altor instituții ale statului.

Observăm că nici după 8 ani de la adoptarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 6/2016 legiuitorul nu a fost preocupat de stabilirea unor norme care să asigure în materia supravegherii tehnice respectarea rigorilor constituționale statuate în Decizia nr. 51/2016.

Prin urmare, se impune a se reține faptul că Serviciul Român de Informații are atribuții exclusiv în domeniul siguranței naționale, având competențe doar în ceea ce privește mandatele de interceptare emise în baza Legii nr. 51/1991, neavând atribuții de cercetare penală, așa încât acesta nu poate să participe la activitățile de urmărire penală, nici măcar prin concursul tehnic la punerea în executare a interceptării și înregistrării convorbirilor telefonice și în mediul ambiant autorizat de judecătorul de drepturi și libertăți în temeiul art. 138 și urm. C.pr.pen.

În situația în care interceptarea comunicațiilor s-a făcut de către personalul propriu al Parchetelor, prin intermediul echipamentelor tehnice ale acestora, conectate la sisteme tehnice ale Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații, activitatea de supraveghere tehnică este nelegală.

În acest context, incontestabil, Serviciul Român de Informații este implicat, cu încălcarea dispozițiilor art.142 alin.1 Cod procedură penală, în obținerea probelor prin procedeul probatoriu de interceptare și înregistrare a convorbirilor/comunicărilor telefonice, măsurile de supraveghere din cauza supusă discuției fiind puse în executare cu suportul tehnic al Serviciului de Informații, care a asigurat infrastructura necesară punerii în aplicare a respectivelor măsuri de supraveghere tehnică.

Activitatea de asigurare a infrastructurii necesare punerii în aplicare a respectivelor măsuri de supraveghere tehnică de către Serviciul Român de Informații face parte din activitatea de punere în executare a supravegherii tehnice și astfel constituie acte de urmărire penală, efectuate de un organ necompetent.

Chiar dacă activitatea personalului Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor se limitează la acordarea „suportului tehnic” și vizează exclusiv interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice, punerea în executare a mandatelor prin înregistrarea acestora la nivelul Centrului Național de Interceptări cu scopul captării discuțiilor telefonice purtate de inculpați de către tehnica software și hardware a acestuia este inclusă în noțiunea de procedeu probatoriu fiind în fapt mijlocul prin care convorbirile purtate erau transmise organelor de cercetare penală.

Serviciul Român de Informații nu are ca atribuții punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică în alte domenii decât cele care privesc siguranța națională, astfel încât, procurorul care autorizează punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, vizând interceptările și înregistrările convorbirilor/comunicărilor telefonice încalcă dispozițiile procesual penale.

Această încălcare ar trebui să fie sancționată în cursul procedurii de cameră preliminară prin constatarea nulității absolute, din perspectiva Deciziei Curții Constituționale nr. 302/2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 566/17.07.2017, ca fiind o nulitate absolută.

Decizia Curții Constituționale nr. 55/2022 trebuie interpretată prin raportare la Decizia nr. 51/2016, respectiv Decizia nr. 302/2017, sancțiunea care intervine în cauză, urmare a punerii în executare a supravegherii tehnice și prin aceasta efectuării actelor de urmărire penală de către un organ necompetent, fiind nulitatea absolută.

Concluzionând, implicarea Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor - organ al Serviciului Român de Informații, în activitatea de urmărire penală, mai precis în etapa obținerii probelor prin procedeul probatoriu de interceptare și înregistrare a convorbirilor telefonice, afectează legalitatea mijloacelor de probă rezultate și determina anularea acestora.

4. Concluzii

Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, în vederea apărării securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale, prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată. Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.

În cauzele în care mandatele de supraveghere tehnică au fost puse în executare cu suportul tehnic oferit de către Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor, dreptul la viață privată al persoanelor supravegheate tehnic nu a fost restrâns printr-o modalitate reglementată de lege, ci de către o Ordonanță de Urgență a Guvernului.

În ceea ce privește Hotărârea Prealabilă nr. 64 din data de 2 octombrie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în sensul ca sprijinul tehnic al Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor nu ar reprezenta o activitate de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică, apreciem că această dezlegare a chestiunii de

drept nu împiedică instanțele naționale să constate nulitatea relativă a rezultatelor supravegherii tehnice obținute prin intermediul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor.

Astfel, chiar dacă prin Decizia Curții Constituționale nr. 55 din 16 februarie 2022 nu s-a declarat neconstituționalitatea unor dispoziții ce reglementează relația dintre Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații și organele de urmărire penală (dispozițiile art. IV pct. 1 fraza întâi, fraza a doua și fraza a patra din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016), încălcarea dreptului la viață privată a persoanelor supuse supravegherii tehnice în această manieră este evidentă atâta timp cât instanța de contencios constituțional a constatat faptul că Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor nu a fost înființat prin lege.

Chiar dacă au fost reglementate garanții prin care datele primite de organele de urmărire penală de la Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor să nu poată fi accesate de către lucrătorii Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor, acest aspect nu înlătură faptul că dreptul la viață privată al persoanelor supuse supravegherii tehnice este restrâns prin imixtiunea unei entități ce nu există din punct de vedere legal.

Totodată art. 147 alin. 4 din Constituție prevede faptul că „de la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”, instanța de contencios administrativ arătând în repetate rânduri¹ că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general-obligatorii.

În aceste condiții, prin ignorarea de către instanțele naționale a restrângerii nepermise a dreptului la viață privată a persoanelor supuse supravegherii tehnice se ignoră inclusiv aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 55 din 16 februarie 2022.

Astfel, apreciem că în cauzele în care mandatele de supraveghere tehnică au fost puse în executare cu suportul tehnic oferit de către Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor, cu privire la rezultatele supravegherii tehnice este incident cel puțin un caz de nulitate relativă. Vătămarea constă în încălcarea dreptului la viață privată a persoanelor supuse supravegherii tehnice.

¹ Decizia nr.206 din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.350 din 13 iunie 2013 DECIZIA nr. 358 din 26 mai 2022, Publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 565 din 9 iunie 2022, parag. 51, DECIZIA nr. 874 din 18 decembrie 2018, Publicată în Monitorul Oficial nr.2 din 03.01.2019, parag. 53, etc.

5. Bibliografie

Hotărârea prealabilă nr. 64 din data de 2 octombrie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 1047 din 20 noiembrie 2023/ Preliminary decision no. 64 of October 2, 2023 of the High Court of Cassation and Justice, published in the Official Monitor, part I, no. 1047 of November 20, 2023.

Decizia nr. 206 din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.350 din 13 iunie 2013/ Decision no. 206 of April 29, 2013, published in the Official Monitor of Romania, Part I, no. 350 of June 13, 2013.

Decizia nr. 358 din 26 mai 2022, Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 565 din 9 iunie 2022/ Decision no. 358 of May 26, 2022, Published in the Official Monitor of Romania no. 565 of June 9, 2022..

Decizia nr. 874 din 18 decembrie 2018, Publicată în Monitorul Oficial al României Monitor of Romania no. 2 of January 3, 2019.

Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 566/17.07.2017/ Decision of the Constitutional Court no. 302/2017, published in the Official Monitor of Romania no. 566/17.07.2017.